

פעילויות שפה – בי"ס סעדיה גאון תשע"ז

בשיתוף עם המודל המשולב, המרכז הישראלי לחדשנות
בחינוך

תוכן

- ▶ שגרות
- ▶ מפגשים במליאה: הקניית מיומנויות, קריאה קולית, קריאה משותפת
- ▶ שיח עמיתים, שיח דבור, בימת נואמים
- ▶ עידוד קריאה: קריאה קולית של המורה, קריאה עצמית דמומה של התלמידים בספר שלהם. מפגשים עם סופרים, מבצע בית ספרי לעידוד הקריאה.
- ▶ משימות כתיבה: כתיבה קצרת טווח, כתיבה לטווח ארוך.
- ▶ סביבה לימודית: תחרות סביבה למודית, מליאה, לוח מילים, כרזות, סדר יום.
- ▶ יום פתוח לכל השכבות בשיתוף ההורים.
- ▶ תחרויות כתיבה: מרוץ הצבי, חדשנות בחינוך, כתיבה לאתר סופרים צעירים של החמ"ד.
- ▶ ביקורים חיצוניים (אונ' עברית, חדשנות, מפקחת)
- ▶ חדר מורים לומד - כתיבת תשובה מיטבית + תוצרים, מוטיבציה לקראת מיצ"ב, לומדים מטעויות בעקבות מבחן מחצית
- ▶ יום השפה העברית - חידון פתגמים.
- ▶ למידת עמיתות (צפייה של מורה בחברתה)
- ▶ יום שיא בסוף שנה - בתכנון

שגרות

- ▶ פיזור ציוד.
- ▶ כיס ספר – לכל תלמיד/ה יש כיס ספר אישי הכולל ספרים נרטיביים וספר מידע ומחברות כתיבה.
- ▶ ישיבה בקבוצות הטרוגניות.
- ▶ כניסה למליאה ויציאה ממנה בצורה מסודרת.
- ▶ תפקיד לכל תלמיד.
- ▶ הודעת בוקר.
- ▶ כתיבת סדר יום על הלוח.
- ▶ הכנת תוכנית לימודים שנתית, חודשית ושבועית.

מפגשי מליאה - בכיתה

- ▶ קריאה קולית בספר (רפרטואר, מיני שעור להקניית אסטרטגיות בקריאה).
- ▶ טקס מידעי (תהלוך בטקסט, מיומנויות הבנת הנקרא).
- ▶ טקסט סיפורי (תהלוך בטקסט, מיומנויות הבנת הנקרא).
- ▶ קריאה משותפת (לקידום השטף והדיוק בקריאה).
- ▶ שיח עמיתים (בזוגות), דיון במליאה.

שיח עמיתים, שיח דבור ובימת נואמים

- ▶ **שיח עמיתים** - במפגשי מליאה הילדים מדברים ביניהם על הנושא ורק לאחר מכן מצביעים ומשתפים את ילדי הכתה.
- ▶ **שיח דבור** - הקניית כללי שיח, האזנה פעילה ותגובה לחבר - בזוגות ובקבוצות (לפי יחידות הוראה שפותחו ע"י חדשנות בחינוך).
- ▶ **בימת נואמים** - מתוכנן דוכן לקראת יום ירושלים, שבו תלמידים ינאמו בנושא ירושלים בפני תלמידי ביה"ס, לאחר למידת הנושא בכיתה בליווי מצגת. בשלב ראשון ינאמו מול תלמידי כיתתם ובשלב שני - בפני כל תלמידי בית הספר. בימת דיבור תוצב בחצר המרכזית בביה"ס כשגרה.

עידוד קריאה

- ▶ חשיפה לספרים ברמה גבוהה מרמת הכיתה ע"י קריאה קולית של המורה.
- ▶ קריאה דמומה, כל תלמיד וספרו בהתאם לרמתו (מענה לדיפרנציאליות).
- ▶ בחירת ספרים לקריאה באופן עקבי ובהתאם לרמת התלמיד.
- ▶ ילדים ממליצים בפני הכיתה על ספרים שקראו.
- ▶ תיעוד לאחר קריאה - התלמידים מיישמים את המיומנות שנלמדה במליאה וכותבים במחברת על הספר שלהם.
- ▶ מעקב קריאה בבית - טקסט שבועי לתרגול שטף קריאה.
- ▶ מפגשים עם סופרים - טרום מפגש: למידה על הסופר ועל ספריו, כתיבת שאלות לסופר.
- ▶ ספריית פיג'מה לילדי א' - ב'. מפגש עם הורים ופעילות כתיבה ויצירה בעקבות הספר בכל שכבה.

כתיבה

- ▶ כתיבה ארוכת טווח (איסוף רעיונות, בחירה, פיתוח הרעיון, טיוטה, שכתוב, עריכה ופרסום)
- ▶ כתיבה קצרת טווח לפי גורם מזמן (חגים, אירועים בעקבות קריאת סיפור ועוד).
- ▶ כתיבת מזדמנת – נכתבו ונשלחו מכתבים לכבאים ולמשפחות בעקבות השריפה הגדולה שפרצה בתחילת השנה באזורים שונים בארץ.
- ▶ כתיבת תשובה מיטבית בשאלות פתוחות ומורכבות.
- ▶ כתיבה טיעונית – הבעת עמדה והוספת נימוקים והסברים.
- ▶ יומן אישי לעידוד כתיבה חופשית – בכל בוקר התלמידים כותבים כ- 10 דקות במחברת המיועדת לכך על כל נושא שמעניין אותם וגורם לאוורור רגשות ומחשבות. כתיבה זו מביאה את התלמידים להיות פנויים ללמידה.

סביבה לימודית

- ❖ מליאה – בשעורי שפה התלמידים מתכנסים במליאה ושם לומדים כ-15 דקות (הקניה של המורה, שיח עמיתים ושילוח למקום עם משימת עבודה עצמית בעקבות הלמידה).
- ❖ לוח מילים בעקבות קריאה קולית של המורה ובעקבות לימוד טקסטים בכל תחומי הדעת, המורה בוחר מילים להברקה מציבה אותן בלוח המיועד לכך בכיתה.
- ❖ תיבת אוצר מילים – מילים שהוסרו מן הלוח עוברים לתיבת המילים למשחקי מילים.
- ❖ כרזות בלוחות הכיתה (אסטרטגיות למידה ומיומנויות קריאה וכתובה).
- ❖ סדר יום בלוח הכיתה.
- ❖ ספריה - ספרים ממוינים בתיבות עפ"י רמות שונות.
- ❖ מפת עולם פעילה + מפת א"י פעילה בעקבות למידה, התלמידים נחשפים למקומות בארץ ובעולם.
- ❖ כיסי ספר- (2 ספרי קריאה נרטיביים, 1 ספר מידע, מחברת כתיבה ותיעוד).
- ❖ פרסום תוצרי כתיבה של תלמידים בכיתה ובמסדרונות.
- ❖ ילקוטים מרוכזים הרחק מהתלמידים.
- ❖ תחרות סביבה לימודית מיטבית נושאת פרסים. בכל שבוע נכנסים לכיתות באופן אקראי מנהלת ביה"ס + רכזת + מאמנת אוריינות. בודקות את הסביבה הלימודית. נותנות ניקוד בהתאם עפ"י מחוון סביבה לימודית ומכריזות על הכיתה המובילה + מעניקות פרס כיתתי..

יום פתוח לכל השכבות בשיתוף הורים

- ▶ התקיימו פעילויות שונות ומגוונות בכיתות:
- ▶ כיתות א' - חגיגת פיג'מה + חגיגת כתיבה בעקבות הספר.
- ▶ כיתות ב' - קריאה משותפת מתוך יחידת קריאה מידעית על צבים וצבי יבשה. הדגמה במליאה של מיומנות טבלת השוואה בין צבים לבין צבי יבשה.
- ▶ כיתות ג' - פעילות סביב פתגמים וביטויים שנלמדו במהלך השנה.
- ▶ כיתה ד' - המלצה על ספר במסגרת קריאת ספרים וכתיבת המלצה, הצגת תוצרי כתיבה.
- ▶ כיתות ה' - כתיבה טיעונית בזיקה לטקסט, דיון וכתיבה בשיתוף ההורים.
- ▶ הערה: פעילות זו החלה בשנה שעברה ו אי"ה נמשיכה כשגרה בשנה זו ובשנים הבאות.

תחרויות כתיבה: מרוץ הצבי, חדשנות

- ▶ פרסמו ושיווקנו את תחרויות הכתיבה של מרוץ הצבי ושל המודל המשולב ע"י מודעות, לוח החודש, דפי קשר מצגת בכניסה לבית הספר.
- ▶ עודדנו כתיבה ע"י פרסים לכל המשתתפים.
- ▶ נערכה תחרות כתיבה מטעם חדשנות בחינוך. תתקיים פעילות חגיגית לעולים לגמר בתל אביב: צפייה בהצגה, הכרזה על המקומות הראשונים ומתן פרס לסופרת מטעם חדשנות בחינוך.
- ▶ כתיבה לאתר הסופרים הצעירים של החמ"ד כדי לעודד המשך כתיבה במהלך השנה.

ביקורים של אנשי חינוך והורים

- ▶ צפייה בשיעורים ע"י פרופסור מהאוניברסיטה העברית בירושלים (בשנת תשע"ו).
- ▶ הדרכת מורות ע"י הגב' שונה פרייזן, מארה"ב מטעם חדשנות בחינוך (בשנת תשע"ו).
- ▶ הצגת נתונים (סטטוס) בתחילת שנה, אמצע בפני מפקחת ביה"ס, מנהלת התכנית ומנהלת מחלקת חינוך בעירייה ומדריכת שפה מחוזית.
- ▶ הליכה לימודית – צפייה בשיעורי שפה של מנהלת ביה"ס, רכזת שפה ומאמנת אוריינות במטרה לייעל את הלמידה.
- ▶ הורים וילדים לומדים בצוותא לאחר צפייה בשיעור ביום הפתוח (בשנת תשע"ו).

חדר מורים לומד

- ▶ **כתיבת תשובה מיטבית - במסגרת השתלמות מוסדית**
קיימנו מפגש מורים בנושא כתיבת תשובה מיטבית בתחומי דעת שונים.
- התנסות של צוות המורים בכתיבת תשובה מיטבית בתחומי דעת שונים (נתנו טקסטים ושאלות, המורים נתבקשו לענות על השאלה באופן מיטבי)
- דיון ותובנות לגבי תהליך הכתיבה וחשיבותה.
- יישום של המורים בכיתות
- במפגש מורים נוסף הוצגו תוצרי התלמידים בעקבות ההתנסות של המורים בכיתות.

יום הלשון העברית - אליעזר בן יהודה

- ▶ בכיתות עסקו בקורות חייו של אליעזר בן יהודה.
- ▶ הוכנה מצגת עם מידע על חייו מלווה בשיר והוצגה במסך הכניסה בבית הספר.
- ▶ נערכו פעילויות שונות בכיתות:
 - הכנת תעודת זהות + בולים בעקבות הבול של אליעזר בן יהודה.
 - משחק מילים המורכב ממילים שהמציא אליעזר בן יהודה.
 - הוקרנו סרטונים בכיתות.
 - חידון בנושא פתגמים ומטבעות לשון- המורות למדו פתגמים בנושא עצים וצמחים לקראת טו בשבט+ בשילוב הנושא השנתי - ירושלים +הסבר מתוך מאגר שחלקתי להן. עודדו ושיננו עם התלמידים. לאחר מכן נערך מבדק כיתתי כשלב ראשון מתוכו נבחרו 3 תלמידים שעלו לשלב השני- חידון ווירטואלי- מי רוצה להיות מיליונר? שבסופו התקיים טקס בית ספרי בו הכרזנו על התלמידים הזוכים. חולקו תעודות ופרסים.

למידת עמיתות

- ▶ צפייה של מורה ברעותה בשיעורי שפה בשכבות הגיל השונות, לשם חשיפה לדרכי הוראה מגוונות ולמיומנויות השפה השונות: הבעה בכתב ובע"פ, מיומנויות לשון, פיצוח טקסט מידע וטקסט נרטיבי.
- ▶ למידה מהתנסות בכתיבת תשובה מיטבית (הוזכר לעיל).

יום שיא בסוף שנה

▶ בתכנון אי"ה - לחודש האחרון של השנה.

טקס חלוקת תעודות מרוץ הצבי

הילדים כותבים מילים הקשורות לנושא

**פרסום הכתיבה של תלמידים
במסדרונות ביה"ס**

**עידוד כתיבה חופשית. הבנות
כותבות בכל בוקר כ-10 דקות.**

**ירושלים - יצירה בעקבות סמל
העיר ירושלים**

**ספריית פיג'מה- יצירה בעקבות
קריאת הספר- הינשוף שראה הפוך**

לוח מילים

לוח כתיבה בכיתה

**הבנות יושבות במליאה ומאזינות
לקריאה קולית או הקנייה**

עמיתות שיח במליאה

יצירה בעקבות קריאת הספר "האגדה על השיח הקטן"

סדר יום על הלוח

סדר יום: רקיע

1. כשרי ספר
2. כשרי ספר
3. מסקה / מצאים
4. חלבון
5. תורה
6. תורה
- 7.

כרזות בכיתה

איך נחשבים חלים ספרים בקטע?

1. קצוץ את הכרטיס והחלקים בו
2. קצוץ את הקטע על ספר
3. מדביקים בלב את חלקי הכרטיס
4. חלוקים את הספר הנבחר
5. קצוץ את חלקי הכרטיס

כאן זה המידע!

איך עונים על שאלה?

קראו את השאלה ותשובה את השאלה

1. תשובה ישירה
2. תשובה בעזרת דוגמה
3. תשובה בעזרת סיפור
4. תשובה בעזרת השוואה
5. תשובה בעזרת השוואה

כיס ספר לכל תלמיד

שיח עמיתות

ירושלים - יצירה בעקבות סמל
העיר ירושלים

מלכת הקריאה במסגרת עידוד
קריאה

מבצע קריאה
בית ספרי

מפגש אישי מורה תלמיד

ביקור סופרת אורה מורג

מי רוצה להיות מיליונר? יום השפה העברית

חגיגת ספריית פיג'מות הורים וילדים

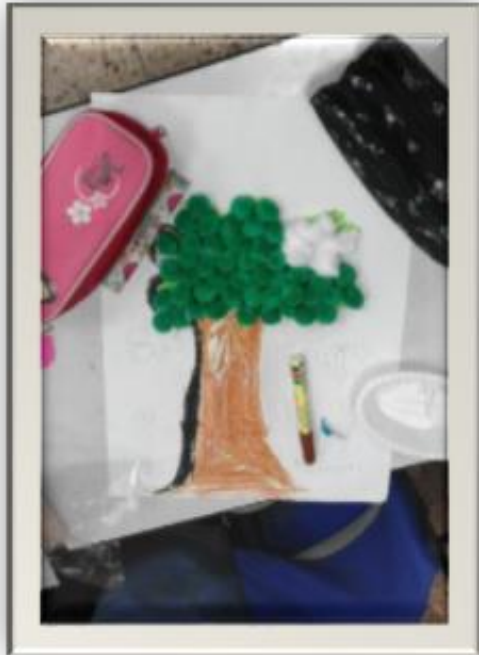

עידוד קריאה

מלך הקריאה

עידוד כתיבה ותוצרים

יצירה בעקבות
קריאת ספר

כתיבת משוב על
סיפור

בנות כיתה ב' כותבות

